

Hrot kopí a české soukromé vojenské a bezpečnostní společnosti

Tomáš Šmíd¹

Text je výstupem z grantu P408/11/0395 „Privatizace bezpečnosti: Role aktérů privátního sektoru v reakcích na současné bezpečnostní hrozby“ financovaného Grantovou agenturou České republiky

Abstract: *The Tip of Spear and Czech Private Military and Security Companies*

This article focuses on the phenomenon of privatization of security in the Czech Republic. The main goal is to sort selected private military and security companies from the Czech Republic along the categories provided by Peter W. Singer's "tip of spear" concept, as well as by Carlos Ortiz's classification of private military and security companies. The basic sources are self-presentations of selected companies, the Czech commercial register as well as other databases, and the author's participant observation.

Keywords: *Privatisation of security, private military and security companies, Czech Republic, security*

1. Úvod

Problematika výzkumu privatizace bezpečnosti či privatizace konfliktu představuje nesmírně zajímavou oblast výzkumu v rámci bezpečnostních a strategických studií, případně mezinárodních vztahů posledních zhruba 20 let, kdy došlo v 90. letech k částečné transformaci na poli nestátních ozbrojených aktérů, kdy služby, které v různých konfliktech (především na africkém kontinentu) zajišťovali žoldníci, tzn. aktéři z hlediska mezinárodních konvencí nelegální ozbrojenci, začaly poskytovat soukromé vojenské společnosti. Jejich postavení v rámci mezinárodního bezpečnostního prostředí, práva a konvencí je dodnes předmětem celé řady disputací a debat, nicméně jejich posun k legalitě je zcela nepopíratelný, jak bude ostatně zmíněno níže v teoretické části článku.

Po rozpadu bipolárního uspořádání světa navíc došlo k zásadnímu rozšíření *outsourcingu* i na poli vnitřní bezpečnosti, kdy určitou část agendy, již do té doby zajišťovala či měla zajišťovat policie, převzaly soukromé bezpečnostní firmy. Postupem času došlo ke splynutí těchto dvou základních typů soukromých společností podnikajících v oblasti bezpečnosti, a to především v konfliktních zónách. K *boomu* tohoto typu podnikání a následně i odborného zájmu o něj došlo v souvislosti s ozbrojenými konflikty v Afghánistánu (od 2001) a následně Iráku (od 2002), kdy americká (potažmo spojenecká)

¹ Kontakt: Katedra politologie, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita, Joštova 10, 60200 Brno. E-mail: tsmid@fss.muni.cz

strana konfliktu přenesla („*outsourcovala*“) řadu úkolů souvisejících s bojem či jeho logistickým nebo týlovým zajištěním na soukromé společnosti. Důvody, které k tomu americkou, britskou a případně další administrativy vedly, jsou velmi pestré a samy o sobě představují námět na několik odborných studií.

Tento text se pokusí představit základní pilotážní studii o tom, jak si na tomto poli podnikání stojí tuzemské soukromé společnosti. Privatizace bezpečnosti je zde fenomén, který není zcela nový a neznámý, nicméně je spjat především se starším typologickým pojetím, kdy v ČR nalézáme spíše soukromé bezpečnostní společnosti, zůstaneme-li u zastaralé typologie soukromé vojenské společnosti (SVS) versus soukromé bezpečnostní společnosti (SBS). A místním specifikem je skutečnost, že zakladatel a majitel jedné z takových firem (Vít Bárta) velmi zásadním způsobem ovlivnil českou vnitropolitickou scénu svým angažmá v celostátní politice a jeho působení je vnímáno velmi kontroverzně i v souvislosti s předmětem jeho podnikání.

Tento článek se nicméně pokusí představit domácí SVS, a to na základě typologického zařazení podle typologie Petera Singera, která je připodobňována k hrotu kopí (*tip of the spear*; viz níže). Výzkumná otázka tohoto textu je bazální a zní následovně: existují v českém prostředí soukromé vojenské a bezpečnostní firmy, které mají na základě Singerovy typologie blízko k hrotu kopí, tzn. přímo k bojišti?

2. Teoretická a konceptuální debata

Většina definicí a typologií soukromých společností vychází více či méně implicitně ze skutečnosti, že se snaží fenomén privatizace bezpečnosti odlišit od fenoménu žoldnéřství. Jsou-li autoři pojednávající o problematice normativně zatíženi, tak jejich snažení mnohdy zůstává omezeno pouze tématem či nexem privatizace/žoldnéřství, přičemž zastánci soudobé privatizace bezpečnosti definují fenomén s co největším důrazem na odlišení od klasického žoldnéřství a její odpůrci naopak poukazují na skutečnost, že mezi dnešními soukromými společnostmi na poli válečnictví a bezpečnosti a dřívějšími žoldněři není valných rozdílů.

Autor této stati zastává striktně funkcionální náhled na problematiku a v této souvislosti mezi soudobými soukromými společnostmi a žoldněři spatřuje rozdíly poměrně zásadního rázu. Jedním ze základních rozdílů je prostá skutečnost, že soukromé vojenské a bezpečnostní společnosti jsou organizovány s dlouhodobým výhledem a jedná se o hierarchicky organizované právnické osoby, které jsou integrované do světového tržního řádu.

Dalším rozdílem je fakt, že činnost soukromých vojenských a bezpečnostních firem je ovlivňována širšími obchodními zájmy a nikoli pouze krátkodobou touhou po zbohatnutí, což bývalo typické pro klasické žoldněře. Drtivá většina jejich aktivit má legální charakter, což lze demonstrovat i na jejich

sepětí s finančními trhy či korporátními holdingy. Klasický žoldnér by například nikdy nepřijal šek, preferoval by pouze platbu v hotovosti.

Soukromé vojenské a bezpečnostní firmy mají podstatně širší škálu poskytovaných služeb, což je nakonec pravděpodobně nejsignifikantnější rozdíl oproti klasickému individuálnímu žoldnéřství, které nabízelo prakticky pouze přímé bojové operace, případně krátkodobý výcvik, kdežto moderní společnosti poskytují i logistické služby, postkonfliktní poradenství, restrukturalizační služby, dlouhodobé ochranné služby, ostrahu majetku a další (viz níže).

Velkým rozdílem je způsob rekrutace zaměstnanců, která v případě moderních společností probíhá oficiálním způsobem a je zacílena na muže a ženy se solidní dosavadní kariérou a skvělými doložitelnými profesními dovednostmi. Klasický žoldnér byl mnohdy dobrodruh, kriminálně závadová osoba či veterán nestátních ozbrojených aktérů prostých mezinárodně právní legality a často i legitimacy.

Normativní hledisko, které počítá s apriorní nemorálností žoldnéřství a v duchu předpokládané absence rozdílu i novodobého kontraktorství, není samozřejmě téma, které by mělo být ignorováno. Není ovšem předmětem zájmu této stati a autor se pouze odvolává na citát z Peltona (2008), že žoldnéřem („žoldákem“) v negativní percepci, odkazující na násilnost, prodejnost a cynismus, může být uvnitř své osobnosti leccaják ozbrojenec – klasický žoldnér, kontraktor, profesionální voják, dobrovolník, povstalec i armádní branec.

Co se samotné definice moderních soukromých vojenských a bezpečnostních společností týče, tak je třeba říci, že existuje draft mezinárodní úmluvy o regulaci, kontrole a monitoringu soukromých vojenských a bezpečnostních společností (International Convention on the Regulation, Oversight and Monitoring of Private Military and Security Companies). Jedná se o nedodělaný návrh, který navíc k samotné definici přistupuje zatím vágně. Přesto je na tento návrh nutno brát zřetel, poněvadž to ukazuje na skutečnost, že mezinárodní společenství reprezentované OSN realitu existence soukromých vojenských a bezpečnostních společností vnímá, akceptuje, a především je odlišuje od pro něj stále zapovězeného žoldnéřství, které je nicméně také definováno poměrně problematicky, a mezinárodní společenství vychází především z ženevských a haagských konvencí, dle nichž je ovšem žoldnéřství definováno problematicky.²

² Definice je nicméně vágní a stala se předmětem řady dodatků, které ji zproblematizovaly. Nachází se v Dodatkovém protokolu I, článku 47 Ženevských konvencí, který definuje žoldnéře následovně:

- je najímán v zahraničí, aby bojoval v ozbrojeném konfliktu;
- účastní se skutečně boje;
- jeho motivace k účasti je vedena zásadně touhou po osobním zisku;
- není součástí ani jedné ze stran konfliktu, ani obyvatelem území, jež určitá strana konfliktu kontroluje;
- není členem ozbrojených sil stran konfliktu;
- nebyl vyslán státem, který není stranou konfliktu, s oficiálním pověřením jako člen jeho ozbrojených sil.

Žoldnéři podle Dodatkového protokolu nepoužívají práv válečných zajatců (International Committee of the Red Cross 2012; srov. Kinsey 2006).

Akademický svět se pokouší definovat soukromé vojenské a bezpečnostní společnosti zevrubněji, nicméně každá z definic implicitně směřuje ke klasifikaci fenoménu, či dokonce vytváření typologií.

Singer používá definici, s níž soukromé vojenské a bezpečnostní společnosti označuje za „obchodní organizace, které prodávají služby spojené s válčením“. Tato definice nicméně vylučuje společnosti, které neposkytují služby vojenského typu a koncentrují se na služby policejního typu.

V této souvislosti narážíme na problém, jak od sebe odlišit právě vojenské (SVS) a bezpečnostní (SBS) soukromé společnosti. Tato dichotomie má sice stále svoji určitou platnost, nicméně ve většině případů ji můžeme považovat za zastaralou. Důvodů k tomu je několik, přičemž tím hlavním je fakt, že většina společností má ve svém portfoliu typy služeb, které spadají do obou takto vymezených kategorií, a především v rizikových (post)konfliktních oblastech oba typy splývají. Určitý smysl pro zachování těchto dvou kategorií zůstává v oblastech a zemích, kde funguje společensko-bezpečnostní stabilita a společnosti vykonávající činnosti v oblasti bezpečnosti zde mají povětšinou charakter soukromých bezpečnostních společností, kdy „outsourcují“ služby, z nichž většina má v situaci, za níž panuje absolutní monopol státu na násilí, policejní charakter. Společnosti poskytující vojenský („armádní“) typ služeb v takových zemích většinou pouze sídlí a pochází odsud většina jejich personálu (především na vyšších pozicích ve firemní hierarchii), nicméně *gró* činnosti a zakázek leží v jiných geografických oblastech, které jsou z hlediska (vnější i vnitřní) bezpečnosti rizikovější či v nich přímo probíhá ozbrojený konflikt.

Pro potřeby konceptualizace dnešní podoby privatizace bezpečnosti můžeme ovšem prohlásit, že typologie SVS versus SBS je skutečně zastaralá, jelikož valná většina firem nabízí služby obou částí spektra. Z terminologického hlediska je pro nejobecnější označení takových entit vhodné používat nejkompromisnější variantu – soukromé vojenské a bezpečnostní společnosti (dále SVBS).

Jejich roztržení a následnou typologizaci pro potřebu soudobého uchopení fenoménu provedl vhodněji Singer (2003), o jehož koncept hrotu kopí se bude následně opírat druhá část textu – případová studie ČR. Singer rozdělil SVBS na tři typy podle toho, jak blízko jsou onomu pomyslnému hrotu kopí, tzn. bojišti:

- 1) Military Provider Company, která leží bojišti a boji samotnému nejbliže;
- 2) Military Consulting Company, jež je od bojiště v Singerově pojetí dále;
- 3) Military Support Company, která je bojišti nejdále (Singer 2003).

První kategorie operuje přímo v aréně konfliktu, na bojišti a provádí samotný boj, taktické a operační velení či kontrolu jednotek v poli. Jejimi typickými klienty jsou státy se slabou úrovní vládního vojska, kdy jej buď přímo nahradí (Sierra Leone), či významně doplní. Tato kategorie je nejbliže klasickému žoldnéřství a personálně je ostatně s érou „studenoválečnických“ žoldnéřů propojena.

V současné době takových firem nenajdeme mnoho, byly typické pro zrod éry moderní privatizace bezpečnosti na počátku 90. let (např. společnosti Executive Outcomes, Sandline Int.).

Druhá kategorie představuje firmy, jež se zaměřují především na poradenskou činnost, výcvik, asistenci při restrukturalizaci či reformě ozbrojených sil, analytickou činnost (strategické, taktické či operační analýzy, odhad protivníka apod.) či například plánování operací. Ačkoliv jsou fyzicky bojišti vzdálenější, dopad jejich činnosti na případnou bojovou činnost klienta je neméně významný, ne-li v konečném důsledku významnější. Konzultantské společnosti jsou z hlediska mezinárodního práva klasickému žoldnéřství vzdálenější, a i proto mají ve svých řadách často lidi se skvělou profesní kariérou v armádách, policích či zpravodajských službách předních států světa.

Firmy třetí kategorie zajišťují především logistickou podporu, ostrahu, zásobování, dopravní služby a další podobné aktivity. Ve své podstatě zajišťují zásobovací řetězec mezi arénou konfliktu a okolním světem a jeho ostrahu. Jedná se o nejrozsáhlejší ze všech tří sektorů, zároveň nejvariabilnější co se týče prováděných činností a není s podivem, že může podléhat další dílčí typologizaci či klasifikaci.

Tato Singerova typologie nicméně vykazuje také několik neduhů či kontroverzí, které stojí za zmínku. Předně je třeba říci, že řada firem třetí kategorie se za určitých okolností ocitá mnohem blíže bojišti než firmy druhé kategorie. Ostraha konvoje převážejícího zboží či VIP osoby v konfliktní oblasti se může dostat do bojové situace nepoměrně častěji než vysloužilí generálové či plukovníci z firem druhé kategorie, kteří své analytické a výcvikové aktivity provádějí v klidném zázemí či často mimo arénu konfliktu. Především realita iráckého konfliktu ukázala, že „nejbezpečnější“ a „nejméně dobrodružná“ část bezpečnostního byznysu, jakou je „obyčejná“ ostraha, se v realitě probíhajícího boje může stát vysoce rizikovým podnikáním, v nichž se zaměstnanci takových firem dostávají nejčastěji do bojových situací a přestřelek, páchají incidenty na civilistech a stávají se obětmi aktivit bojovníků nepřátelské straně, která je zaměstnává a platí.

V praxi zkrátka dochází k prolínání všech tří Singerových kategorií a můžeme hovořit zcela bez problémů o řadě firem, které naplňují rysy všech tří kategorií (Academi – bývalý Blackwater, DynCorp, Triple Canopy apod.). Do třetí kategorie bývají řazeny i společnosti, které se zabývají soukromou špiónáží, což je opět kategorie, která může v rozličných podobách či konfiguracích spadat do všech tří kategorií (Stratfor). Singerovu typologii, která je ovšem v rámci role, kterou má typologie (explanační role ideálního typu) poskytovat, stále tou nejúčelnější, problematizuje obecný vývoj komplexní a mnohohrstevnaté problematiky výzkumu konfliktu a válečnictví. Singerova typologie by byla mnohem méně zpochybnitelná v rámci konvenčně vedeného konfliktu, než je tomu v realitě moderního konfliktu, který je vesměs vnitrostátní (či se odehrávající v rámci jednoho státu), zhusta asymetrický a nelineární, což prostorově vymezený koncept hrotu kopí problematizuje. Důležitým faktorem zde je i poměrně velké časové rozpětí, které se daná typologie snaží postihnout, poněvadž dynamika vývoje na poli privatizace bezpečnosti neumožňuje reflektovat realitu 20 let bez rizika ztráty aktuality či „čistoty“

vymezeného typu. Lze to demonstrovat na první kategorii. Fírem, které by se přímo podílely na boji, riskovaly obvinění ze žoldnéřství a krom samotného boje nevyvíjely jinou činnost (ostraha, výcvik, transport apod.), je naprosté minimum a tento typ Singer použil prakticky výhradně k vymezení pozice pionýrských projektů na tomto poli, kterými byly společnosti Executive Outcomes či Sandline Int., které prováděly přímé bojové operace v Sierra Leone, Angole, Libérii či Kongu (Isenberg 1997; srov. Singer 2003, Avant 2005). Executive Outcomes později svoji činnost ukončila a Sandline Int. se transformovala do podoby spíše poradenské firmy reflektující onu dynamiku vývoje na poli privatizace bezpečnosti. Na druhou stranu je třeba dodat, že pokud by se v rámci debat na poli mezinárodního společenství upevnil konsensus, že některé politicky náročné operace na vynucení míru by místo mezinárodních jednotek prováděly soukromé vojenské a bezpečnostní společnosti, tak by se v realitě opět přiblížily ideálu *military provider company*, jelikož by se nevyhnuly ozbrojeným aktivitám přímo na bojišti v realitě ozbrojeného konfliktu. Opět je ale třeba podotknout, že k tomu dochází i dnes v irácké či afghánské realitě, kde se řada společností dostává do bojových situací, ačkoliv jsou deklarovány jako *military support company*.

Obecný trend typologizace SVBS směřuje k větší stratifikaci jednotlivých typů na základě několika kritérií. Jedním z nich je vyzbrojenost, ve které se ozbrojení kontraktoři přibližují více starému typu soukromé vojenské společnosti a neozbrojení typu soukromé bezpečnostní společnosti, což ovšem v realitě není také zcela přesné a účelné je to pouze v rovině míry a typu vyzbrojenosti (sofistikovaná výzbroj včetně těžké vojenské techniky versus ruční palné zbraně a prvky pasivní ochrany/výstroje). Dále se stále více SVBS klasifikují na základě poskytovaných služeb, především ty střední a menší, které se skutečně koncentrují na pouze několik základních portfolií své činnosti. V případě velkých firem jako jsou MPRI, DynCorp či Olive Group je zařazení do určité škatulky na základě charakteru poskytovaných služeb prakticky nemožné, poněvadž poskytují fakticky všechny, ač třeba důraz kladou či jsou mediálně známy pouze určitou výsečí svého portfolia.

Další výzkumník Carlos Ortiz (2007) kategorizuje typy SVBS do čtyř rovin: bojové (*combat*); výcvikové (*training*); podpůrné (*support*) a bezpečnostní (*security*), což je podle názoru autora tohoto textu nejúčelnější klasifikace, která byla v akademickém prostředí vůbec poskytnuta, a ve své účelnosti a jednoduchosti je pro základní analýzu postačující. Do značné míry se kryje se Singerovou typologií, nicméně přidává čtvrtou kategorii a nenechá se prostorově omezovat hrotem kopí.

Následná případová studie bude nicméně Singerův hrot kopí sledovat, stejně jako čtyři Ortizovy dimenze, a snažit se určit, které ze sledovaných firem jsou nejbližší bojišti, a blíží se tedy kategorii *military provider company* či ortizovské dimenzi *combat*.

3. Tuzemské soukromé vojenské a bezpečnostní společnosti v České republice

Vybrat reprezentativní a obhájitelný vzorek soukromých vojenských a bezpečnostních společností působících na českém trhu, respektive v českém právním rámci, není úkol, který by bylo snadné splnit. Autor této stati si arbitrárně stanovil následující kritéria – společnost musí: 1) mít český původ, 2) být zapsaná (minimálně nepřímo skrze klíčové osoby) v českém obchodním rejstříku, 3) vykazovat jako předmět své činnosti bezpečnostní a vojenské služby a 4) být známa v bezpečnostním prostředí tím, že vykonává skutečně nějakou činnost. To hlavně proto, aby byly pokud možno eliminovány jen formálně („papírově“) existující společnosti, což ani v této branži nelze vyloučit. Posledního bodu je docíleno autorovým šetřením ve zkoumaném prostředí, kdy pomocí principu informační sněhové koule usoudil, že je možno společnost považovat za subjekt vykonávající činnost. Nelze ovšem vyloučit, že byla nějaká společnost opomenuta či jiná nadhodnocena. Ke změnám může dojít i během procesu tvorby článku a jeho cesty recenzním řízením.

Autor přistoupil k poměrně jednoduchému sběru dat, přičemž ale svůj přehled o dění na tomto poli opírá o řadu rozhovorů či konsultací, které o daném tématu vedl, a studium sekundárních zdrojů (včetně mediálních zpráv). Podstatným zdrojem informací, které budou při pilotážní analýze využity, jsou vlastní prezentace daných firem. Je samozřejmé, že skutečná realita může být, jak bude ostatně níže zřejmé, jiná. V této souvislosti ale autor podotýká, že metodologicky nezpochybnitelným *backgroundem* je i dosavadní znalost prostředí a vedení neformálních rozhovorů s lidmi z prostředí. K formálním interview samotných firem, respektive jejich představitelů, autor nepřistoupil, a to zcela záměrně, poněvadž pro potřeby základní pilotážní studie považuje tuto výzkumnou metodu až za rušivou, hodlá k ní přistoupit až v další fázi svého výzkumu.

České prostředí nabízí následující původně české firmy, které mohou být označovány na základě své činnosti za soukromé vojenské a bezpečnostní firmy. Jedná se o společnosti SOG Defence, ABL (dnešní M2 C), Akademie Aegis, Speciální operace, ATAC, Defence Group, IAODG, Special Services International, Česká bezpečnostní akademie a CS Solutions.

4. SOG Defence

SOG Defence je společnost, která je personálně postavena na vysloužilcích z dnes již zrušeného Útvaru speciálních operací Vojenské policie Armády České republiky, který nesl název Special Operation Group (SOG) a jehož vznik a existence je spjata s působením sociálnědemokratického politika Jaroslava Tvrdíka na ministerstvu obrany, který jeho ustavení prosadil. Ačkoliv byla podle mnohých pozorovatelů a znalců jexistence Útvaru nesystémová a jednalo se o jeden z řady spektakulárních kroků

Jaroslava Tvrdíka během jeho politické kariéry, měla ve svých řadách vynikající specialisty, kteří přišli do SOG z jiných bezpečnostních složek či českých ozbrojených sil. Nezakotvenost nové jednotky a institucionální rivalita v kombinaci s následným politickým pádem Jaroslava Tvrdíka způsobily, že SOG postupně skončila, což pro řadu specialistů znamenalo z mnoha důvodů konec ve služebním poměru a odchod do civilu.

Někteří z nich založili společnost SOG Defence, která staví na zkušenostech příslušníků zaniklé jednotky SOG, která se specializovala především na ochranu VIP osob v konfliktních oblastech Afghánistánu, Iráku, Kosova, Kuvajtu, přičemž v Afghánistánu byla nasazena i v přímých bojích s islamistickými mudžahedíny reprezentovanými především hnutím Tálibán. Hlavním reprezentantem společnosti je Lumír Němec, který před SOG sloužil i u další prestižní jednotky – Útvaru rychlého nasazení Policie ČR (ÚRN, známý jako URNA), a během afghánské mise jednotky v provincii Hílmánd v letech 2007-2008 jí velel.

Jako portfolio své činnosti společnost uvádí výcvik speciálních technik a postupů, osobní ochranu VIP a jejich doprovod do zahraničí či rizikových oblastí. Dále nabízí bezpečnostní analýzy v podobě konsultací a vyhodnocování rizik pro osoby a firmy. Portfolio zaměřené na širší veřejnost následně zahrnuje doplňkové aktivity z kategorie „*adventures*“ – teambuilding, parašutistický, potápěčský, střelecký a zdravotní výcvik. Specifikou nabídku představuje příprava na výběrová řízení do bezpečnostních složek (SOG Defence 2010).

Především první zmíněná nabídka služeb je bezesporu zacílena na klientelu, kterou by mohl tvořit stát či jiný typ ozbrojeného aktéra, ačkoliv firma služby nabízí na své webové prezentaci buď pro fyzické osoby, nebo pro firmy. Jedná se o výcvik pohybu v zastavěných oblastech, propátrávání objektů, zadržování nebezpečných osob, bezpečnostní prohlídky dopravních prostředků a další dovednost, které jsou ve své podstatě výcvikem boje proti teroristickým hrozbám.

Firma neuvádí žádné reference a podle autorovi dostupných informací je hlavní činností společnosti poskytování výcviku a ve své podstatě teambuildingových a *adventure* aktivit pro soukromé osoby. Z obchodního hlediska je ovšem bezesporu klíčové, že firma disponuje ukázkovým týmem, který reprezentuje výrobky České zbrojovky Uherský Brod a zaškoluje v používání jejích výrobků. Pro stejnou společnost vykonává osobní ochranu jejího ředitele.

Cílem firmy je bezesporu stát se společností, která by v Singerově pojetí spadala do *military consulting companies* a v Ortizově do dimenze *training*, nicméně realita privatizace bezpečnosti, respektive jejího *outsourcingu*, v ČR zatím těmto záměrům nepřeje a zahraniční trh je evidentně nasycen společnostmi ze západních zemí s personálem, který prošel jejich armádami a speciálními jednotkami. Co se profesionality personálu týče, má společnost SOG Defence výborné předpoklady, ovšem na změnu politicko-ekonomické reality nemá silný lobbying a její kontakty v zahraničí jsou podle všeho málo využitelné.

5. CS Solutions

CS Solutions je původně brněnská firma, která nabízí ve svém portfoliu celou škálu služeb, nicméně je zřejmé, že její hlavní specializací je osobní ochrana (*close protection*), kterou nabízí jak pro soukromé, tak státní představitele. V referencích nicméně narážíme pouze na soukromé osoby a instituce z prostředí showbyznysu. Na české poměry se ovšem jedná o exkluzivní zákazníky, jako je hudební skupina Metallica, rodina holywoodské star Roberta De Nira či světové topmodelky. Stejně tak společnost zajišťovala osobní bezpečnost rodinných příslušníků jednoho významného českého zbrojaře.

Další specialitou je střelecký výcvik, detekce výbušnin a nástražných systémů a defenzivní řízení vozidel, což jsou ostatně dovednosti, které představují nezbytnou výbavu kvalitního bodyguarda. V této souvislosti má CS Solutions bezesporu zajímavou přidanou hodnotu ve spolupráci s anglickým kontraktorem a specialistou British Military and Advisory Training Team (BMATT, srov. Ministerstvo obrany 2012) ve Vyškově Markem Roche, který sloužil léta v jednotkách *commandos* britské armády a následně začal pracovat pro Olive Group v Iráku na výcvikových projektech pro nově budované irácké ozbrojené síly. Samotná CS Solutions v Iráku sice nepůsobí, nicméně její tři smluvní zaměstnanci v zemi pobývají – dva muži jako výkonní kontraktoři a jedna žena jako administrativní síla.

Za třetí klíčový rys společnosti můžeme považovat detektivní služby ve všech různých podobách. Jedná se o typ služeb, který v českém prostředí zproblematisovala činnost společnosti ABL. Jestliže jsou ve válečné zóně problematickými incidenty s civilisty, tak v mírových evropských zemích, jakou je i ČR, se jedná o kontroverze s narušováním soukromí a nezákonným sledováním osob. CS Solutions nicméně nikdy nečelila žádnému skandálu a nabízí v této souvislosti služby, které se opírají o informace z veřejných zdrojů nebo operativní poznatky zákonného charakteru. Jedná se například o analýzu trestních spisů, pátrání po dlužnících a majetku, ochranu před pronásledováním, testování spolehlivosti zaměstnanců a o součinnost s orgány státní správy při zajišťování důkazů v trestním řízení. Pilotním projektem společnosti v tomto segmentu služeb je ovšem vytvoření antigrafiti teamu ve spolupráci se společností Securitas ČR, což je služba využívaná Českými drahami.

V portfoliu společnosti nalézáme i *risk analysis*, přičemž nabídka zahrnuje i poskytování informací a analýz z regionů, které jsou z bezpečnostního hlediska problematické a v nichž se případný zákazník chystá podnikat či z jiných důvodů pohybovat. Společnost nabízí i přímou asistenci při zahraničních podnikatelských misích.

Posledním tematickým balíčkem služeb je technická a elektronická bezpečnost, týkající se opět aktivit proti narušování soukromí, například formou protiodposlechových opatření, což je ovšem pouze doplňková činnost.

Podle jednoho představitele společnosti je dlouhodobým cílem CS Solutions poskytování výcviku orgánům státní správy, což ovšem je za současného právního stavu a ekonomické situace pouze ve stadiu přání. Nicméně jedná se o strategický cíl.

Společnost CS Solutions pracuje kromě VIP i pro státní subjekty při ochraně jejich majetku, plní obdobné zakázky i pro soukromé firmy a poskytuje bezpečnostní analýzy z problematických regionů například v souvislosti s energetickou bezpečností. Většina aktivit, které byly či jsou realizovány, spadá tedy do charakteru *military support company*, méně pak do *military consulting company*, ačkoliv některé aktivity tohoto typu jsou zajímavé a mají svůj potenciál. Společnost se podle referencí podílela i na výcviku příslušníků litevské armády a díky spolupráci s Markem Roche má vážně potenciál rozšířit i své aktivity do skutečně konfliktních oblastí. Možnost, že by se ale na singerovském hrotu kopí přiblížila skutečnému boji, je velmi malá a v Ortizově pojetí se stále bude jednat o dimenze *security*, *support* a *training*.

6. Akademie Aegis

Akademie Aegis je privátní výcvikové centrum zaměřující se na vzdělávání v oblasti sebeobrany a použití střelných a chladných zbraní. Podle svých webových stránek je řízena skupinou Aegis Team, která má být rovněž tvůrcem a správcem webu. Zvláštní ovšem je, že Akademie Aegis ani Aegis Team v Registru ekonomických subjektů neexistují, respektive IČ uvedené jako kontaktní patří osobě Aleše Vondráčka. Aktivity tedy fungují v podstatě na jeho živnostenský list, který je veden na vydavatelskou činnost, výrobu a rozmnožování magnetických a optických médií, velkoobchod a maloobchod (mimo prodejny, stánky a trhy) a také na pořádání odborných kursů, školení a jiných vzdělávacích akcí včetně lektorské činnosti a organizování sportovních soutěží, což je předmět činnosti, kam většina aktivit Akademie Aegis spadá.

Z webových prezentací a informací ve veřejných zdrojích, jako je Registr ekonomických subjektů či Výpis z obchodního rejstříku, vyplývá, že celá záležitost vypadá do značné míry jako samostatný projekt jednoho člověka, a to Aleše Vondráčka. Jedná se o muže, který svůj profesní život spojil se střelbou a střeleckým uměním. Pracoval jako instruktor střelby na Útvaru vzdělávání Městské policie hlavního města Prahy, později se stal externistou v časopisu *Zbraně a náboje*, který je úzce spjat se společností Proarms CZ. Nyní je tedy v rámci Akademie Aegis instruktorem střelby. Figuruje také v Asociaci obranné střelby, kde je členem ředitelství. Zde lze nalézt i Martina Hradeckého, který je také hlavním instruktorem Akademie AEGIS a rovněž hraje v daném podnikání důležitou roli, a solitérní dojem z působení Aleše Vondráčka tak zmírňuje. Zakládajícím členem Asociace obranné střelby je Aegis IDPA Shooting Team.

Aleš Vondráček je také uveden jako provozovatel e-shopu přidruženého k Akademii AEGIS na webové stránce www.specialgear.eu. Jedná se o standardní e-shop zaměřený na prodej ledvinek na zbraně, čistících nářadí, nožů, obranných sprejů, svítilen a teleskopických obušků. V obchodních podmínkách je jako prodejce uveden Akademie Aegis – Aleš Vondráček.

Akademie Aegis pořádá kurzy pro veřejnost a také se podílí na výcviku státních složek. Pro veřejnost jsou nabízeny kurzy pro krátké zbraně, pro dlouhé zbraně, speciální kurzy pro osobní strážce, zbrojářství a kurzy boje zblízka.

Instruktoři Akademie Aegis pořádali a pořádají kurzy pro státní složky Policie ČR, Celní správy ČR, Armády ČR, Vojenské policie AČR, Vězeňské služby ČR a Městské policie hl. m. Prahy a Rumburku. Aegis nabízí na svém webu také reference od soukromých či polostátních společností, např. od útvaru bezpečnosti a ochrany společnosti ČEZ, Comeflex Consulting s.r.o. či Vít Kraus Close Protection. S posledně jmenovanou společností mělo ovšem dojít k rozporům, nicméně jedná se o informace, které nebyly ověřeny z dalšího nezávislého zdroje. Reference jsou různě udělovány jak Akademii AEGIS, tak jmenovitě instruktorům Hradeckému a Vondráčkovi.

Je také zajímavé, že Akademie Aegis spolupracuje i s firmami na dovoz zbraní – MPI CZ či Proarms CZ, které se zabývají dovozem zbraní a dalšího sortimentu značek Glock, BT, Ruger, Aimpoint, Fobus v případě MPI CZ a dovozem a distribucí zbraní, střeliva a optiky značek Remington, Taurus, Hornady v případě Proarms CZ. Stejně tak spolupracuje s libereckým výrobcem armádního vybavení a výstroje – firmou SPM. Majetkové propojení ani Akademie Aegis ani osob Vondráčka či Hradeckého s danými firmami ale neexistuje.

Akademie Aegis je do značné míry možno považovat za nejúspěšnější českou firmu, která má řadu zakázek pro státní subjekty, stejně jako významné subjekty polostátní (ČEZ) či soukromé, nicméně i z webových prezentací vyplývá, že se jedná spíše o jednorázové aktivity a zásadní obchody firma dosud nerealizovala. Z čistě profesního hlediska (zbraně a výcvik střelby) je ovšem uznávána, a to i konkurenčními subjekty.

V Singerově pojetí spadá do *military consulting company* a v Ortizově dimenzích do dimenze *training*. Její silnou stránkou je bezesporu důsledná koncentrace na jednu základní specializaci, v níž si vybudovala na českém trhu silnou pozici. Mimo české prostředí ovšem firma žádnou činnost nevykazuje a z otevřených zdrojů ani není zřejmé, že by se o to pokoušela.

7. Speciální operace

Společnost Speciální operace, s. r. o., sama sebe označuje za tým profesionálů v oblasti bezpečnosti, jenž je vytvořený výhradně z bývalých příslušníků speciálních jednotek ministerstev vnitra a obrany České a Slovenské republiky a jiných specializovaných útvarů státních složek. Jména svých zaměstnanců

ale neuvádějí. Společnost nabízí odborný servis ve všech oblastech bezpečnostní problematiky, ochranu VIP, vyšetřování na detektivní úrovni, letecký doprovod a provádění tzv. rizikových operací (evakuace z nepřátelského prostředí, záchranu rukojmích, vyjednávání s únosci, vyhledávání, pronásledování a zadržení zvláště nebezpečných osob, ale i jiné operace vysokého rizika do 48-72 hodin kdekoli na světě).

V rámci profesní minulosti svých zaměstnanců (spolupracovníků) uvádí účast v několika misích pod záštitou OSN (Bosna, Kosovo, Eritrea) ale i v rámci boje proti terorismu (Irák, Afghánistán). Zdůrazňuje další zkušenosti z boje proti organizovanému zločinu nebo ochrany VIP v zemích Arménie, Maroko, Benin, Togo, Džibuti, Alžírsko, Surinam, Francouzská Guyana, Brazílie, Anglická Guyana, Karibik, případně připomíná stáže u prestižních zahraničních speciálních jednotek.

Za společností stojí Miroslav Pasterčík, který byl v minulosti členem Zásahové jednotky Policie ČR. Pasterčík je rovněž ředitelem [ATAC – Anti Terror Academy](#), na niž lze nalézt odkaz na webových stránkách společnosti Speciální operace, s. r. o. ATAC má za účel pořádání výcvikových kurzů pro bezpečnostní složky i vybranou veřejnost z oblasti boje proti terorismu, boje proti organizovanému zločinu a ochrany VIP v krizových destinacích.

Stejně jako v případě společnosti Speciální operace, s. r. o., také u ATAC – Anti Terror Academy není možné zjistit totožnost instruktorů. Ti jsou na [webových stránkách](#) Akademie uvedeni pouze pod přezdívkami *Miro* (pro označení Miroslava Pasterčíka), *Monster*, což má být manažer pro Velkou Británii se zkušenostmi z britské jednotky 22. SAS, *Daniel*, bývalý příslušník Policie ČR a účastník mise OSN v Kosovu a mise EU v Afghánistánu, *Dutch*, bývalý člen české jednotky SOG nasazený v Iráku a Kuvajtu, *Jaro*, bývalý člen Útvaru pro rychlé nasazení Policie ČR, a *Marv*, bývalý člen 601. speciální jednotky Armády České republiky se zkušenostmi z Bosny a Afghánistánu. Dá se předpokládat, že tito lidé budou také spjatí a propojení se společností Speciální operace, s. r. o.

Demonstrace utajenosti identit je ovšem považována řadou bezpečnostních expertů za jistou formu „machistického“ marketingu s přepjatými rysy, což ostatně prostupuje vícero prezentacemi této společnosti. Podobné typy prezentace soukromých vojenských a bezpečnostních firem byly relativně běžné ještě před 7 či 8 lety, nicméně dnes je stylizace kontraktorů zcela jiná, razící duch tichého profesionála (*quite professional*), což je nejvíce viditelné na proměně chování a *dress code* kontraktorů především v Iráku.

Společnost, ačkoliv je v prostředí domácích SVBS známa, nemá žádné výraznější reference od klientů, které by důsledněji ukazovaly na její aktivity, schopnosti a tudíž na pozici v rámci hrotu kopí.³ Podle sebezprezentace firmy se může jednat o společnost, která má díky některým svým nabízeným

³ Společnost Speciální operace vykazuje podle otevřených zdrojů spíše problémy - dne 6. 8. 2009 byl vydán exekuční příkaz 046 Ex 59/08-26 na provedení exekuce k vymožení částky 143 856,- Kč s příslušenstvím, a to postižením obchodního podílu povinného Miroslava Pasterčíka ve společnosti Speciální operace.

aktivitám (osvobozování rukojmích, evakuace z nepřátelského prostředí) velmi blízko bojišti, a tudíž typu *military provider company*. Realitu se autorovi ale nepodařilo ověřit ani z otevřených zdrojů, ani z neformálních interview.

S výše uvedenými entitami je propojena Defence group, s. r. o., jež poskytuje detektivní služby, fyzickou ostrahu objektů, kompletní servis tělesné stráže, zajištění bezpečnosti společenských akcí, ozbrojené doprovody a převozy, montáž elektronických zabezpečovacích systémů a bezpečnostní poradenství. Mezi společnostmi, jimž Defence group, s. r. o., poskytovala své služby, patřily některé poměrně významné podniky jako např. Dopravní podnik hl. m. Prahy, a. s., Bontonfilm či Central park Praha, ale vždy se jednalo o fyzické ostrahy objektů či jejich subdodávky či bezpečnostní dohled, avšak nikdy v konfliktních zemích.

Pod Defence group, s. r. o., patří také e-shop s vojenskými, outdoorovými a sebeobránnými výrobky Defenceshop.cz. Bankovní spojení na e-shop je shodné s číslem účtu ACAT – Anti Terror Academy. Ovšem i u těchto společností lze z otevřených zdrojů dohledat informace o špatných hospodářských výsledcích, konkursech a exekucích.

V případě aktivit Defence group můžeme hovořit o *military support company*, pokud dokonce neoživíme termín soukromá bezpečnostní společnost. V ortizovském pojetí spadají aktivity do kategorie *bezpečnostní – security*.

8. International Association Operational Defence Group

Existuje zde také názvová podobnost mezi Defence group, s. r. o., s Operation Defence group, s. r. o., což ale není žádný existující ekonomický subjekt a ani nebyl (podle tvrzení webových stránek společnosti tomu tak mělo být od roku 2006 do roku 2011, to ovšem neseď se záznamy obchodního rejstříku, viz níže), ale pod tímto názvem lze na Facebooku i několika internetových serverech specializujících se na soupis aktivních firem nalézt odkaz na International Association Operational Defence Group, která je pod zkratkou IAODG, s. r. o., přítomna v českém obchodním rejstříku. Jediným jednatelem a zároveň společníkem se 100% podílem je Stanislav Gazdík, veterán francouzské Cizinecké legie. Gazdík je ve vojenském, výcvikovém a sebeobránném prostředí doslova legendou. Má za sebou 15 let v nejelitnější jednotce Cizinecké legie – Groupe Commandos Parachutistes. V Čechách a na Moravě vycvičil první české instruktory ASP, v Africe cvičil prezidentskou gardu, v USA SWAT policii. Společnost cvičila policisty v Hong Kongu, instruktory ochrany vlády (BOR) v Polsku, maďarské policisty, policejní instruktory v Praze a Brně anebo zajišťovala výcvik bezpečnosti pro francouzskou firmu Sogea Satom v Demokratické republice Kongo.

IAODG se zabývá také poskytováním tréninkových plánů a následných výcviků zaměřených na sebeobranu. K tomu je přidružen i e-shop se sportovním a sebeobraným vybavením v rámci webových stránek společnosti.

Stanislav Gazdík je veden také jako instruktor v [Self Defence – Mixed Martial Arts](#). Toto studio pro výuku bojových umění je zřizováno společností Self Defence – MMA, s. r. o. Stanislav Gazdík v této společnosti nemá žádný podíl ani status, a je tedy pouze instruktorem.

Na Gazdíkovo charisma a pověsti postavená firma IAODG spadá do kategorie *military consulting company*, resp. v ortizovském pojetí do *training*, a z hlediska mezinárodního dopadu a přítomnosti v konfliktních arénách je s největší pravděpodobností nejúspěšnější českou firmou v této branži. Na druhou stranu, opravdové jméno má Gazdík a jeho aktivity pouze mezi fanoušky vojenství a volnočasových aktivit s tím spjatých.

9. Special Services International

Jméno Stanislava Gazdíka se objevuje také v materiálech společnosti Special Services International, spol. s r. o., která uvádí Operation Defence Group, s. r. o., jako partnerskou firmu.

Jedinými jednatelem a zároveň vlastníky jsou bratři Vodrážkové. Martin Vodrážka je ve společnosti na pozici *executive director*, Jan Vodrážka na pozici *business director*. Do managementu lze ještě zařadit obchodního manažera Zdeňka Procházku⁴ a finančního manažera Janu Vodrážkovou. Jedná se tedy o rodinnou firmu.

Special Services International, spol. s r. o. se profilují jako komplexní bezpečnostní služba, která deklaruje 800 stálých zaměstnanců a poskytuje široké spektrum služeb: fyzickou ochranu osob a majetku, bezpečnostně-poradenské služby, technické zabezpečení objektů, výjezdovou zásahovou službu, pořadatelsko-organizační servis splňující vysoké nároky na bezpečnostní opatření apod. Ze získaných údajů je zřejmé, že společnost se zaměřuje především na ochranu a zajištění bezpečnosti v hotelích. V referencích klientů firmy figurují známé nadnárodní hotelové koncerny. Společnost je držitelem "Potvrzení" Národního bezpečnostního úřadu dle § 62 odst. 1 zákona 148/1998 Sb. o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů. Toto potvrzení stanovuje, že společnost se může seznamovat s utajovanými skutečnostmi do stupně utajení "Vyhrazeno". Vrcholný management společnosti je registrován v České asociaci bezpečnostních manažerů, ASIS International – mezinárodní asociaci bezpečnostního managementu. Firma je rovněž členem Asociace hotelů a restaurací ČR. V březnu 2009 se Special Service International, spol. s r. o., stala členem International Bodyguard Association.

⁴ Podle posledních (neformálních) informací Zdeněk Procházka, bývalý příslušník ÚOOZ, společnost opustil a přešel do společnosti PPF.

Jedná se o firmu, která v singerovském pojetí spadá do kategorií *support*, případně i *consulting*, a v ortizovském do kategorie *security*.

10. Tactical Rescue Academy

V případě Tactical Rescue Academy se jedná o zajímavou společnost, jež se koncentruje na výcvik a zdokonalování poskytování zdravotnických a záchranářských služeb v extrémních a bojových podmínkách. Aktivita firmy vychází z Tactical Combat Casualty Care (TCCC), což je americký armádní program. Dalším výrazným produktem společnosti je poskytování výcviku krizové komunikace, tedy vyjednávacích dovedností, jak jednat v problematice a nebezpečné situaci v časové tísní s osobami ohrožujícími sebe či ostatní (sebevrazi, únosci apod.). Společnost poskytuje i střelecký výcvik.

Firma tyto dovednosti nabízí na základě zkušeností Pavla Černého, který byl dlouholetým instruktorem střelby a sebeobrany u Policie ČR.⁵ Byl také šéfinstruktorem výcvikového a testovacího týmu Zbrojovky Uherský Brod CZ Shooting Academy. Jako instruktor působil též v Afghánistánu, Demokratické republice Kongo, Indii a Mexiku, vezmeme-li v potaz země s vyšší mírou bezpečnostních hrozeb a rizik. Instruktorská činnost se většinou týkala výcviku policejních sil daných států.

V českém a slovenském prostředí společnost, kterou reprezentuje takřka výhradně Pavel Černý,⁶ poskytovala své služby Národní protidrogové centrále, různým místním policejním jednotkám, Hasičskému záchrannému sboru, Útvaru osobitého určení PPZ SR a několika dalším.

Tactical Rescue Academy je svým pojetím firmou, která na singerovském hrotu kopí patří vcelku jednoznačně do kategorie *consulting* a v ortizovském pojetí do dimenze *training*.

11. Česká bezpečnostní akademie

Česká bezpečnostní akademie je vlastněna Jiří Lenzem, který působil 12 let u Policie ČR, především tedy jako osobní strážce u Útvaru pro ochranu ústavních činitelů (ÚOÚČ). Posléze nastoupil do Českých aerolinií jako bezpečnostní poradce, v jejichž rámci také prošel několika speciálními kurzy jak u nás, tak i v zahraničí. U ČSA vedl výcvik posádek letadel a bezpečnostních pracovníků určených pro bezpečnostní doprovody rizikových leteckých linek a na eskorty deportovaných či vyhoštěných osob.

⁵ V této souvislosti autor několikrát narazil na pochybnosti a výtky související s faktem, že Pavel Černý nikdy nebyl v přímém výkonu a vždy působil pouze jako výcvikový instruktor a svého druhu teoretik, což se několikrát mělo projevit i při jím vedených výcvicích. Jedná se ovšem o informace, které lze těžko ověřit a mohou být motivovány snahou uškodit konkurenci.

⁶ Zdravotnické a záchranářské služby odborně garantuje slovenský lékař Jozef Valky.

Po ukončení kontraktu u ČSA působil jako osobní ochránce v zahraničí (Izrael, Angola, Egypt, Kazachstán, Irák). O profesních zkušenostech dalších zaměstnanců ovšem není z otevřených zdrojů nic známo.

Firma poskytuje *consulting* a bezpečnostní poradenství v podobě specializovaných školení a manuálů, případně bezpečnostních auditů. Nabízí také výcvik v rozličných dovednostech, které souvisejí s eliminací bezpečnostních hrozeb a rizik. Jedná se o výcvik personálu, který pracuje v rizikových oblastech a válečných zónách. Firma se stále zabývá bezpečností civilního letectví, v čemž má majitel firmy bohaté zkušenosti, nabízí výcvik pro městské strážníky a vojenské policisty a také školení a výcvik pro zdravotnický personál, osobní strážce a bezpečnostní personál. Nedílnou součástí je i střelecký výcvik. K dalšímu portfoliu společnosti patří klasická osobní ochrana, kterou firma nabízí i do válečných zón a nestabilních oblastí, poskytuje specializované řidiče, ozbrojené bezpečnostní doprovody, a to opět i do nestabilních či válečných zón. Nabízí také detektivní služby.

Reference ovšem pro ČBA poskytly pouze společnosti G4S a Letiště Ostrava. Firma nicméně prokazatelně spolupracuje se Česko-středoasijskou smíšenou obchodní komorou, jejíž delegaci doprovázela do Pákistánu a Afghánistánu, kde také prováděla výcvik místních bezpečnostních složek. Společnost rovněž otevřeně propaguje spolupráci se Zbrojovkou v Uherském Brodě.

Společnost nabízí široké spektrum činností a bezesporu se jí podařilo proniknout do oblastí, které lze považovat z bezpečnostního hlediska za velmi nestabilní. Nicméně přímá fyzická přítomnost v oblasti nemá dlouhodobý charakter a aktivity spadají ponejvíce do kategorie *security*, případně *training*, respektive *military support* a *military consulting company*.

12. Aktivita firmy ABL

Společnost ABL, které se dostalo více než dostatečné publicity na základě politickému angažmá jejího zakladatele Víta Bárty, spadá většinou svého portfolia do dimenze *security* a ve vojenské dimenzi by stejně jako třeba G4S nemělo smysl ji prakticky vůbec sledovat, kdyby se nepokusila proniknout na trh se soukromými poskytovateli bezpečnosti v Afghánistánu. ABL v rámci tzv. projektu Afghanistan vykazovala snahy získat zakázky od ministerstva zahraničních věcí a firem působících v dané oblasti (srov. Šlechta 2011), kterým chtěla poskytovat „kompletní bezpečnostní servis“, stejně jako tomu bylo v souvislosti s tzv. projektem Tanzania, který se týkal snah proniknout jako poskytovatel bezpečnosti do oblasti východní Afriky, jež byly opřeny o spojenectví s jedním českým diplomatem. ABL také těsně před Bártovým vstupem do vysoké politiky vyvíjela snahy o podíl na případné privatizaci vězeňství, respektive některých jeho segmentů. Ani jeden projekt, který by společnost sice udržel v kategorii *security*, případně *support*, nicméně by ji katapultoval do prostředí se zvýšenou mírou bezpečnostních rizik či přímo do konfliktních zón, nevyšel, a ABL tak zůstává známa především jako soukromý projekt

Víta Bártý, který ji (nechtěně) proslavil jako detektivní a sledovací agenturu, ačkoliv se většina jejich zakázek vždy týkala především ostrahy a ochrany.

Politická rovina příběhu ABL měla následně nesmírně zajímavé pokračování, nicméně mimo záměr tohoto textu. ABL jako taková už dnes neexistuje, respektive dochází k *rebrandingu* na společnost Mark2 Corporation.

13. Závěr

Z výše uvedeného rámcového přehledu vypovídá, že aplikace českých subjektů na Ortizovu a Singerovu typologii naráží na několik problémů. Singerova typologie je výrazně zaměřena na působení SVBS v konfliktních či z bezpečnostního hlediska dlouhodobě nestabilních oblastech, kterou však ČR není. Ta představuje zkrátka konvenční prostředí, kde se společnosti na singerovském hrotu kopí mohou velmi obtížně profilovat. Většina českých firem se nedokázala na trh v konfliktních zemích a nekonvenčním prostředí prosadit vůbec, dlouhodobě se to nepodařilo žádné z nich. I krátkodobá angažmá měla charakter spíše individuálních akcí některých představitelů firem. Závislost na individualitách a mnohdy přímo personální nexus mezi vícero firmami skrze jednu individualitu je ostatně poměrně typický rys prostředí českých SVBS. Dalším relativně příznačným rysem většiny firem je skutečnost, že veškeré jejich působení a základní marketing je zaměřen spíše na fanoušky militárií, vojenství a adrenalinových aktivit (případně bojových sportů) než na odběratele služeb. Jinak řečeno firmy cílí svojí komunikační strategií spíše na potenciální zaměstnance než na zákazníky, což české prostředí SVBS dosti limituje v dlouhodobém prosazení se.

U většiny aktivit a služeb, které společnosti nabízejí, je obtížně ověřitelné, zda byly vůbec kdy nějakému zákazníkovi poskytnuty, a nelze tedy říci, zda ta či ona firma disponuje proklamovanými dovednostmi. Z informací, které jsou k dispozici a jsou doložitelné referencemi či jejich hodnověrnost posoudil autor v rámci pozorování prostředí, vyplývá jednoznačně, že české SVBS se pohybují vesměs v singerovských typech *consulting* a *support*, případně ortizovských *training* a *security* a jsou poměrně typické svojí koncentrací na minimum základních typů služeb, ačkoliv jich inzerují většinou celou škálu. Většina reálně poskytovaných produktů má ovšem charakter poskytování osobní ochrany, střelecký výcvik, sebeobraný výcvik, případně organizování outdoorových aktivit. Skutečně dlouhodobé kontrakty v nestabilních oblastech jsou pouze v rovinách prání a spekulací, v lepším případě se jedná o jednorázové aktivity. Privatizace bezpečnosti v české státní správě je zatím v takovém stadiu, že nedochází k zásadnějšímu *outsourcingu* monopolu státu na poskytování bezpečnosti.

Český trh je následně plný různých dalších soukromých firem, které ovšem zcela rezignují na dlouhodobější aktivity spadající do privatizace bezpečnosti ve strategickém pojetí (privatizace armádního výcviku a logistiky, policejního výcviku a logistiky, vězeňství) a věnují se aktivitám, jejichž

privatizace není zásadním tématem akademického výzkumu bezpečnosti. Spadají vždy, použijeme-li opět Ortizovu klasifikaci, do kategorie *security* a mají povětšinou charakter ostrahy budov, soukromých detektivních kanceláří a v některých případech vymahačských agentur na pomezí zákona či za jeho hranou. Škála těchto firem je nesmírně pestrá, od nadnárodních korporací až po firemní slupky racketeerských gangů. To je ovšem téma pro jiný text.

Literatura

Poznámka: internetové zdroje ověřeny k 15.12. 2012

Avant, D. (2005): *The Market of Force. The consequences of Privatizing Security*. Cambridge: Cambridge University Press.

Draft of International Convention on the Regulation, Oversight and Monitoring of Private Military and Security Companies. On-line text, URL: <http://www.mgimo.ru/files/121626/draft.pdf>

Kinsey, Ch. (2006): *Corporate Soldier and International Security: The Rise of Private Military Companies*. London: Routledge.

Iceberg, D. (1997): *Soldiers of Fortune Ltd.: A Profile of Today's Private Sector Corporate Mercenary Firms*. Washington: Center for Defense Information.

Ministerstvo obrany (2012): Co je to BMATT ČR. On-line text, URL: <http://www.army.cz/scripts/detail.php?id=10816>.

Ortiz, C. (2007): The Private Military Company: An Entity at the Center of Overlapping Spheres of Commercial Activity and Responsibility. In: Jäger, T. – Kümmel, G. (2007): *Private Military and Security Companies. Chances, Problems, Pitfalls and Prospects*. Wiesbaden: US Verlag für Sozialwissenschaften

Singer, P. W. (2003): *Corporate Warriors*. Ithaca and London: Cornell University Press.

Uessler, R. (2008): *Servants of War: Private Military Corporations and the Profit of Conflict*. New York: Soft Skull Press.

Wulf, H. (2005). *Internationalizing and Privatizing War and Peace*. Houndmills, Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Webové prezentace jednotlivých firem:

ABL, dnešní Mark2 Corporation – www.m2c.eu

Akademie Aegis - <http://www.aegisteam.cz/>

CS Solutions - <http://www.cssolutions.cz/>

Česká bezpečnostní akademie - <http://www.cba-cz.cz/>

International Assotiation Operational Defence Group - <http://www.iaodg.cz/>

SOG Defence - <http://www.sog-defence.com/cs/>

Speciální operace - <http://www.specialnioperace.cz/index.php?lang=cs>

Special Services International - <http://www.ssi.cz/>

Tactical Rescue Academy - <http://www.tacticalrescue.eu/>